

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 1'20. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 1'60.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno - demokratične stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti all
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrti leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Volitve in veleizdajstvo.

Kaj takega pa še nismo kmalu
doživeli, da bi politični list te ali one
stranke utemeljeval odgovore ob-
činskih volitev? Tem, da hoče njegov
nasprotnik dobiti večino in potem s
soglasjem občin odpraviti monarhijo
ter proklamirati republiko. In v so-
boto se je zgodilo, da priobčije
»Slov. Narod« dolga članek »Razkritje
o klerikalni politiki«, v katerem pra-
vi, da se volitve v občine ne smejo
vršiti, ker imajo klerikalci namen,
zavreči monarhijo in razglasiti re-
publiko. To svoje trditve dokazuje z
izjavo nekoga Marinčiča v Cerkljah
na Dolenjskem, ki in je podal kmalu
do prevrata.

Mi smo že večkrat naglašali, da
so bili ob prevratu klerikalci repu-
blikanci, mlajši namreč, toda v dno
sca nas ti močje niso nikdar prepri-
čali, da je njih republikanizem resen,
ker je klerikalizem že no svojem bi-
stvu ne le monarhističen, marveč
avtokratičen.

Perfidno je, da liberalni »Slov.
Narod« utemeljuje odgovore volitev

naipre z žensko volilno pravico, po-
tem pa celo z denunciacijo, ki je
smešna in nima prav nobenega dru-
gega namena, kakor da zavleče vo-
litve.

Strah, ki ga imajo liberalci pred-
klerikalci, je prazen. Če bodo kleri-
kalci delali in agitirali, zmažajo, če
bodo socialisti in liberalci delali, pa
ne. Delo pa ni reakcija, delo je kul-
turno in gospodarsko. In republike se
boje, ti svobodomiselni napredniki,
ko je celo regent rekel, da naj si na-
rod sam voli obliko države!

Gre jim le za politično stranko, za
oblast! Ne gre jim za volitve, ne za
ljudske pravice, zato navajajo take
podle razloge, s katerimi hočejo za-
vleči volitve. Sami vedo, da je to
podel argument za zavlačevanje vo-
litev, s katerim hočejo čitatelje pre-
pričati, kako nevarni so klerikalci,
ker zahtevajo »republiko«.

Ne bodite smešni!
Republikanizem klerikalcev nima
z volitvami prav nič opraviti!

Najnovejši telegrami.

NOVA POKRAJINSKA VLADA.

Ljubljana, 28. Po brzotavnem ob-
vestilu ministrstva za socijalno poli-
tiko z dne 27. t. m. je bil g. dr. Vla-
dimir Ravnihar imenovan za poverje-
nika za socijalno skrb pri deželni
vladi za Slovenijo namesto doseda-
nega poverjenika g. dr. Gosarja.
Ker je novimenuvani g. dr. Ravnihar
holan, bo dosedaj poverjenik
dr. Gosar izročil posle poverjeništvu
šehi urada za zaščito dece v Ljub-
ljani dr. Franu Goršiču, ki bo vodil
te posle, dokler ne ozdravi poverje-
nik dr. Ravnihar.

HERMAN WENDEL V ZAGREBU.

Zagreb, 28. Snoči je došel v Za-
greb Herman Wendel. Tukaj ostane
nekaj dni, nato odpotuje v Belgrad.

MINISTRSKI SVET.

Belgrad, 28. Na zadnji ministrski
seji se je dosegel sporazum, da bo
gospodarsko-finančni odbor, ki je
imel svoje seje v trgovinskem mini-
strstvu, odslej zasedal v finančnem
ministrstvu. Ministrstva za promet,
finance, obnovo, trgovino in pošte so
imenovale svoje referente in še te-
kom tega tedna bo odbor zvel za-
čet z rednim delom, ki je bilo vsled
zadnje ministrske krize prekinjeno.

BELGRAJSKA OBČINSKA UPRAVA.

elgrad, 28. Danes ob 16. je bila
seja starega občinskega odbora radi
dogovora o prevzemanju občinske
uprave. Ta odbor bo opravil posle
v občinskem svetu tako dolgo, do-
kler državni svet ne odloči o priho-
biti belgrajskega delavskega sveta radi
suspencije komunistične uprave s
strani ministrstva za notranje stvari.
Bivša načelnika občine dr. Kosta Jo-
vanović in Danilo Živaljevič sta po-
dala ostavko.

UKAZ O DAVČNIH URADNIKIH.

Belgrad, 28. Podpisani je velik fi-
nančni ukaz, ki je bil izdelan v glav-
nem ravnatelstvu državnega raču-
novodstva. Obsega nad 500 uradni-
kov, največ davčnih. S tem bodo
davčni uradniki napredovali v novih
plačah, ki so v začetnem proračun-
skem paketu prevedene do 4000 di-
narjev. Ko bo izvršeno raznesenje
finančnih uradnikov po tem ukazu,
bo finančni minister izdal naredbo
da se bodo uradniki nalenegičnele
lotili posla pri vplačevanju davkov
za prošlo in tekoče leto.

RAZŠIRJENJE MONOPOLNE UPRAVE.

Belgrad, 28. Upravni odbor dr-
žavnih monopolov je sklenil, da se
monopolni zakon, ki je do sedaj ve-
liat samo Srbijo, razširi od sedaj na
vse kraje Jugoslavije. Finančne de-
legacije, ki so dosedaj zbirale mono-
polske dohodke zunaj meje Srbije, se
bodo zamenjale z delegacijami upra-
ve državnih monopolov.

DR. MARKOVIČ ODPUŠČEN IZ SLUŽBE.

Zagreb, 28. »Rieč« javlja iz Be-
grada, da je bil večer podpisani ukaz,
po katerem se odpušča iz državne
službe vodja komunistov dr. Simon
Marković in dr. Topalović. Nadalje
javlja »Rieč«, da bi z istih vzrokov
kakor v Belgradu tudi v Nišu razpu-
ščena občinska uprava.

ZBIJANJE ALBANCEV?

Sofija, 28. Italijanski agenti zbira-
jo tukaj Albance ter Bolgare in tur-
ške četnike, ki so bili v vojski maio-
rija Tatarja, ki se je bil proti grški vo-
jski v Traciji. Ko je bil odpor zlo-
mlen, se je njegova vojska umaknila v
Bolgarijo. Sedaj lii italijanski agenti
snujijo za Albanijo. Do sedaj je od-
potovalo okoli 2000 teh ljudi na ita-
lijski ladji v Italijo.

RUSKO BOJNO POROČILO.

LDU, Moskva, 28. avgusta. (Brezlično.)
Frontno poročilo z dne 27. t. m.: Boji za
trdnjave Brest Litovska trajajo dalje. —
Pri Lvovu se razvijajo za nas ugodni boji.
Naše čete so privedle nekaj sto ujetnikov,
ter trinaest strojnic in mnogo municije. —
Na Krimu trdovratni boji za Cherson in
Orjehov.

MIROVNA POGAJANJA.

LDU, Moskva, 28. avgusta. (Brezlično.)
Mirovna pogajanja v Minsku. — Četrti dan.
Dne 25. t. m. so se nadaljevala mirovna
pogajanja. Poljska delegacija je izjavila, da
so ruski predlogi nesprejemljivi in se je
sklicevala na poslednje vojaške uspehe. —
Predsednik ruske mirovne delegacije Da-
niševski je izjavil, da ruski predlogi niso
končno veljavni. Rusija hoče mir. Strategič-
na konjunktura ne izpreminja njene želje.
Zakaj sovjetska Rusija smatra to vojno kot
vojno za mir. Pogajanja se nadaljujejo.

Iz stranke.

Zaupniški sestanek se bo vršil v torek
31. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer v mali
dvorani Mestnega doma.

Frederic Zalaznik:

Amerika.

Ameriško meščanstvo.

Za časa prvega ameriškega pred-
sednika je imelo največje ameriško
mesto samo do štirideset tisoč prebi-
valcev. Komaj eden izmed tridesetih
prebivalcev tedanje Amerike je živel
v mestu. Danes na primer ima Ame-
rika najmanj sedemsto takih mest,
v katerih živi dve petini vsega
ameriškega prebivalstva. Duša stare
Amerike je bila poljedelska. Danes pa
raste dežela in vsaka generacija bli-
ža Ameriko meščanskemu izrazu.

Vedno novo naseljevanje je dvig-
nilo ameriško industrijo in z njo so se
dvigala ameriška mesta. Mirno lahko
trdimo, da je slika prave Amerike na
deželi — dočim je mesto pretvarila-
lišče tujcev v Amerikance. Tretjina
navednih ameriških mest je naseljena
po tujcih, najmanj pa se najde tujcev
na farmah. Kakor pred leti zapad —
je danes prilivna sila mesto. Prejš-
nji priselenci so okupirali polje, da-
našnji (to je: Latinci, Orgi, Slovani,
Orki) pa tovarne.

Vlada večjih ameriških mest je
takva, da Amerika ne more biti nanie
ponosna. Mesta, kakor New York,
Philadelphia, Chicago, St. Louis, Cin-
cinnati, San Francisco, Baltimore,
New Orleans itd., so v rokah zelo
korumpiranih krogov. V zadnjih ča-
sih so se razmere sicer še nekoliko
izboljšale, a še pred par leti so se
posluževali vladaioči vseh mogočih
sredstev, da so se obdržali nad vodo.
Ako je kdo hotel hitro postati ame-
riški državlian, je obliubil in se zave-
zal, da voli zato ali to stranko, ki mu
je preskrbela papirje in ga postavila
na volišče. Našli so sluha, da so po-
stali ljudje državliani, ki so bili v de-
želi komaj po par mesecev. Teh sred-
stev se posluževali ni danes več mo-
goče, ker je centralna vlada preostra
v svojih naredbah. Kupovanje glasov
in nameščanje nesposobnih stranki-
nih pristašev na odgovorna mesta je
še danes na dnevnem redu. Proti
primernim nagradam dovolijo mero-
dajni faktorji v mestnih uradih, da iz-
koristijo gospodari čestne železnice.

Politične vesti.

+ Politika pa taka — ali kdor zna pa
zna! Pisejo nam: V ministrskem svetu v
Belgradu so sklenili, da proglase finančne
zakone ministra Stojanoviča potom abso-
lutistične navedbe za veljavne. Dr. Korošec
je kar nenadoma — zbolel! Sv. Duh ve,
kaj dela. S tem, da je dr. Korošec zbolel,
je 1) klerikalni stranki mogoče vzeti, da dr.
Korošec ni podpisal ministrske navedbe;
2) klerikalni listi lahko pišejo proti, češ,
dr. Korošec je odrekal svoj podpis in od-
klonil vsako sodelovanje pri vtihotapljenju
tega proračuna. — Stvar je sicer povsem
drugačna; Ako se dr. Korošec ne strinja,

mora izvajati konsekvence in iti. Z njim
vred morajo zapustiti vsi njegovi somišlje-
niki svoja mesta v pokrajinskih vladah.
No — ne bojimo se! Ne bodo tega storili,
ker so dobri »politikarji« in vedo, kaj de-
lajo. O, komedija, ki ti pravijo »politika-
z«. — Mi smo to že približ, da je vlada morala
prej sprejeti proračun, preden ga je finančni
minister objavil. To naše povsem logično
mnenje potrjuje tudi ta dopis. Zato pa
smatramo to ravnanje klerikalne stranke
in ne manj liberalne za veliko demagogijo,
če se sedaj kažejo »jezne« na proračun.
Javno naj pokličejo na odgovornost svoje
zastopnike v vladi, zlasti Korošca, ki je

Moskovski pogoji za sprejem neodvisnih.

»Freiheit« priobčije pogoje tretje
internacionalne glede sprejema nemi-
ških neodvisnih socialistov. Po teh
pogojih mora biti njih propaganda in
agitacija res komunističnega značaja,
strankin tisk morajo voditi zanesljivi
komunisti, diktatura proletariata so
mora vsak dan in sistematično propa-
girati. V tisku, na ljudskih shodih, v
strokovnih organizacijah in zadrugah
se morajo reformisti vseh barv
sistematično in neumljeno ožigosa-
ti. Od vseh odgovornih mest naj
se reformisti in centrunaši izpodri-
nejo. Stranka naj ustvari nezakoni-
tano organizacijo, ki bo pripravila
na načrtu meščansko vojno, po-
sebnost še v armadi. Notorični oportu-
nisti kakor Kautsky, Hilferding, Lon-

guet, MacDonald in Turati naj se iz-
prejo. Drugi neodvisni smelo na bo-
dočih strankinih inštancah zasedati
le tretjino sedežev. Stranka mora od
časa do časa po načrtu izčistiti orga-
nizacije in strankine odseke od vri-
najočega se malomeščanstva; ona
mora odpraviti socijaldemokratski
program in uvesti komunistični, ki
ga potrdi moskovski izvrševalni od-
bor, katerega skedni obvezujejo vse
priklonjene stranke. Stranka izpre-
meni naslov v »komunistično stran-
ko«. Zahteva se tudi trdovraten boj
proti »rumenim« strokovnim zvezam,
ki pripadajo amsterdamski internaci-
onalni Sprejemna doba za te pogoje
se določi na štiri mesece.

Delavstvu vseh dežel!

Glede na težko realnost svetovnega po-
litičnega položaja, pozivlja mednarodna
zveza strokovnih organizacij organizirati
proletariat vsega sveta,

da se neomahljivo upre vsaki vojni.

Organizirani delavci sveta morajo biti
v zmislu sklepov mednarodnih strokovnih
kongresov v Bernu in Amsterdamu pri-
pravljeni, da delajo z vsemi pomočmi, ki so
jim na razpolago, da združeno preprečijo
vojno, in vzpostavijo končno mir med
vsemi narodi.

Internacionalna strokovnih organizacij
obseja na podlagi načela samoodločbe na-
rodov tako

vsakršno poseganje tujcev v notranjepoli-
tične zadeve kakoga naroda kakor tudi
vsakršno podporo protirevolucionarnim
vojskam,

Mednarodna strokovna zveza pozivlja
vse delavce, da se temu ustavijo in primer-
no ravnaajo.

V zmislu teh načel in z ozirom na dej-
stvo, da so rusko revolucijo napadli Po-
lakci, zahteva mednarodna strokovna zveza
takojšnji konec protirevolucionarnih voja-
ških napadov na Rusijo ter zahteva za ru-
ski narod jamstvo, da se nadaljnji napadi
ne bodo vršili.

Sprico izjave ruske vlade, da hoče
skleniti mir s Poljsko na podlagi poljske
neodvisnosti in samoodločbe poljskega na-
roda, izjavlja mednarodna strokovna zve-
za, da mora na tej podlagi bratomorno
pobljanje množice prenehati.

Splošni svetovni mir se mora čimprej
vzpostaviti, in sicer na podlagi revolucio-
narnih pridobitev in neodvisnosti narodov!
Da se ta proletarski in povsem človeški
cilj doseže, pozivlja mednarodna strokovna
zveza vse organizirane delavce, da se ne
dajo izrabljati kot pomočniki kapitalistič-
nega imperijalizma in

energično odklonijo vsakršen prevoz čet
in municije.

Sicer se zavajajoča akcija delavcev
mora kot čuvarica človeštva razbiti reak-

cijonarno »Sveto alijanco«, ki jo hočejo
zopet obnoviti.

Niti en vlak z municijo ne sme voziti,
niti ena ladja z vojnimi materiali ne sme
zapustiti pristanišča, niti en vojak ne sme
biti odpremljen!

Za vojno nobenega hraniva več! Med-
narodna strokovna zveza izjavlja, da pro-
letarji vseh dežel morajo izvesti to akcijo.

V namenu, da varuje svobodne delav-
cev in razvoj socijalnih pridobitev, ter v
pripravljanju, da more le volja delavcev
ustaviti vojno, pozivlja mednarodna stro-
kovna zveza vse deželne centrale, da

če bi bilo potrebno, izvedejo svoj sklep z
velikanskimi akcijami ali s splošno stavko.

Strokovna internacionala pozivlja ra-
znete vse organizacije, da ukrenejo, da
se po vseh deželah

preneha z izdelovanjem vojnega materiala,
da se končno izvede splošno razoroženje,
ki naj osvobodi vse narode militarizma —
prav vsakršnega militarizma — ter pomno-
ži s tem produktivne sile!

Tovariši! Leta 1914 je bila naša orga-
nizacija še slabotna, da bi se bila uprla
vojni. Danes je jaka sila, ki šteje 27 milio-
nov članov, jaka predvsem, ker je prežeta
mного bolj po izrečnem socijalističnem in
revolucionarnem duhu. Danes mora najti
sama v sebi, v svojih bojnih pomočih moč,
da zabrani svetu ponovitev takih strahot
in grozot!

Vojno vojni! To bodi geslo, pod kate-
rim se združujejo vsi delavci vsega sveta!

Preprečenje vsakršnega transporta v
vojne namene je danes izraz mednarodne
proletarske solidarnosti!

Tovariši! Mednarodna strokovna zve-
za računa z vami!

Mednarodna zveza strokovnih organizacij:
W. A. Appleton, predsednik; L. Jouhaux,
prvi podpredsednik; C. Mertens, drugi pod-
predsednik; Eda Finnen, J. Oudegast,
tajnika.

načelnik klerikalne stranke. Tega pa ne storite, ker se strinjate z njimi in proračunom.

Proti jugoslovanski reakciji. Znanl srbski žurnalist Krsta Crevarić, ki izdaja v Beogradu neodvisen list »Beogradski Dnevnik«, je napisal v svojem listu ob priliki občinskih volitev v Beogradu članek proti jugoslovanski reakciji. V tem članku govori predvsem o najzagrizenjši reakcijski stranki v Srbiji, o srbski radikalni stranki. Pred tridesetimi leti, pravi, je bilo v Beogradu dve tretjini radikalcev in samo ena tretjina nasprotnih strank; danes, po tridesetih letih, pa je v Beogradu ena tretjina radikalcev in dve tretjini nasprotnih strank. In niti toliko bi ne bilo več radikalcev, da ni v Beogradu toliko visoke birokracije in toliko uradništva, odvisnega od vladne moči radikalcev. Tudi v Srbiji je začelo ljudstvo sovražiti reakcijo, ki se vzdržuje le še potom nasilja. Radikalna stranka izgublja med ljudstvom zaupanje. Radikalci so danes kamarila'ska stranka in računajo samo še na podporo vojske, to je pripravljeni so tudi na meščansko vojno, ker svoje diktature nečijo dati iz rok. Toda motijo se; kajti vojska sama ni več indiferentna nasproti demokraciji in peščica polkovnikov in generalov, ki tvorijo takozvano »Belo roko«, nima danes več zaslonbe v vojski, niti ne več pri častnikih. Reakcija se tudi v Srbiji ne bo mogla več vzdržati. Najbolje bi bilo, da se »Belo roko« razžene in razžene tudi reakcijsko narodno kamariolo, kjer imata sedaj prvo besedo Ninčić in Spaljković. In če jo drugi ne razžene, jo bo razgalil narod sam...

Ali ni to ironija? Iz Beograda poročajo, da je ministrski svet sklenil, da naj minister za socialno politiko, liberalec dr. Kukovec, izdela predlog zakona za pobljanje draginje! To je torej sklenil isti ministrski svet, ki je odobril zvišanje železniških tarifov, in ki ne povsem absolutističen način uvala nove davke in gromadi ljudstvu na radena pezo umetno zvišane draginje! Zakonski predlog za pobljanje draginje hočejo ti gospodje, ko sami delajo draginjo! Ali ni to ironija? In ali ni ironija tudi to, da naj zdelo zakon za pobljanje draginje dr. Kukovec, torej liberalec, ki je še nedavno tako silno vneto govoril v Celju za povišanje draginje, za uvedbo povsem svobodne trgovine, za popolno svobodo izvoz iz naše države? Ali si morete misliti še kako podobno državo neverjetnosti?

Vojno stanje v Pulju končano. Tržaški glavni civilni komisariat je razglasil, da se s 27. t. m. konča vojno stanje.

Razprava proti zagrebškimi komunističnim občinskim zastopnikom se bo vršila pred sodiščem v Zagrebu dne 31. t. m. Komuniste bodeta zagovarjala dr. Stopar in Karlovič.

Uspehi komunističnih občinskih volitev v Srbiji piše zagrebški soc. dem. list »Sloboda«: »Mi se uspeha komunistov v Srbiji veselimo, ker sedaj tudi v Srbiji nastopa isto, kar smo mi predvideli že ob priliki komunističnih zmag na Hrvaškem in kar se je v toliki meri izpolnilo. »Čisti« (t. j. komunisti) bodo sedaj morali dokazati, kaj zmorejo in morejo in če pri tem izpitu propadejo — o čemur ni niti najmanjše dvomimo — potem se pač tudi v Srbiji začneja začetek njihovega konca.«

Nepomirljiv razredni boj. V klerikalni »Narodni politiki«, ki izhaja v Za-

grebu, čitamo: »Cirkvenica. Dvanajst Komunističnih odbornikov je oddalo svoje glasove za popa Josa Pavačiča...« — Brez komentarja.

Ruska strokovna delegacija pride v Italijo. Kakor je poročal »Corriere della Sera«, bodo koncem tega meseca obiskale ruske strokovne organizacije razne evropske države, da proučijo strokovno gibanje v Evropi. Taka delegacija bo začetkom oktobra prišla tudi v Italijo.

Poljski imperijalizem. Zadnji uspehi poljskih čet na rusko-poljskem bojišču so poljsko buržoazijo zopet navdušili in sedaj nadaljuje Poljska svoj imperijalističen pohod proti Rusiji (ki se ji — mimogrede povedano — nič kaj ne obnese) — z istim imperijalističnim ciljem, s katerim je vojno začela. Poljska buržoazija se še vedno ni prebudila iz svojih imperijalističnih sanj. Njen cilj je vzpostavitev Velike Poljske, kakršna je obstajala pred l. 1772. Poljski imperij naj bi segal od Baltičkega do Črnega morja. Taka Poljska bi bila povsem imperijalistična država in bi obsegala nepoljske in Poljakom celo nenaklonjene narode. kakor so n. pr. Ukrajinci, Belo-Rusi, Litavci, Leti, Kurlandci in Nemci. Za vse te narode je poljska buržoazija sedaj po zmagi pred Varšavo zahtevala »samoodločbo«, dočim je n. pr. dobro znano, da so si Litavci in Leti že ustanovili svoje samostojne države in da se Ukrajinci (in še prej bi se Belo-Rusi) vsakokrat uprli poljskim zasledbam. Da ima poljska buržoazija nevarne imperijalistične cilje, to dobro vedo tudi ententni imperijalistični krogi in treznejši meščanski francoski listi zadnji čas sami svarijo poljsko kraljico pred prenapetostjo. Ameriška vlada sama je poljsko vlado opominjala, naj poljska armada nikar ne prekorači mej določenih v versalski mirovni pogodbi.

Socialistična vlada na Remenskem. Vlada generala Averescu je demisionirala. Novo vlado bo sestavil socialistični Florescu. Sestavil bo popolnoma socialističen vlado.

Uloga mesta Gdanskga. Znano je, da je pariška mirovna konferenca preglašila Gdansk za svobodno mesto. Toda z včerajšnjim dnem se jasneje kaže, da je storila to antanta na priitje Anglije, da bo mogla vplivati na položaj in plovbo v Vzhodnem morju. Sedaj, v rusko-poljskem sporu uporablja Anglija Gdansk tako za izkrcavanje vojaštva. Tako zopet poročajo iz Anverse (Antverpa), da je parnik Varšava zapustil pristanišče ameriško s strelihom in odplul proti Gdanku. Zvitost Anglije je večja.

Grški poslanik g. Nikola Mavričič je odpotoval 28. t. m. v Solun.

General Wrangel javlja osvoboditev Novoroska in Jekaterinoslava?

Carlo Herrero je z veliko večino glasov imenovan za predsednika Guatemalske republike v srednji Ameriki.

Nečloveško postopanje »zmagovalci« v zadevi prevoza 100.000 mlečnih krav, ki so jih darovali ameriški Nemci svojim rojakom v Evropi. Nemški zastopniki so prosili Angleže in Francoze za potrebne parnike, da izvedejo velikodušno dejanje v prid trpečim in gladujočim prebivalcem Nemčije. To prošnjo so antantne zverine na nečlovečen način odklonile! Nadaljnji komentarji k temu v nebo kričnemu zločinu ni treba. Toda naše trdno upanje je, da pride dan obračuna tudi za take neusmiljenice.

nu se bodo izpopolnila vsa prazna mesta vladik.

Železnica Beograd—Split. Načrt za gradbo proge Beograd—Split je že izgotovljen. Dela se v kratkem prične.

Narasla Savinja je odnesla preteklo soboto trgovski zadržki »Sloga« v Celju lesen most, ki ga je zgradila za prevažanje gradiva za zgradbo petrolejskih rezervarjev ter ji tako napravila znatno škodo.

Avstrija je vrnila zaplenjene ladje. Z ozirom na določbe mirovne pogodbe nam je Avstrija vrnila ladje, ki nam jih je zaplenila začetkom vojne. Te ladje so »Drina«, »Ibica«, »Mačvica«, »Neretva« in »Krajina«. Ladje so včeraj prišle v Beograd.

Prah v očih. V nepristnost tržaške policije nimalo tamkajšnji socialisti nikakršnega zaupanja. »La Riscossa« piše: Pred par dnevi so bili nekateri mladi socialisti napadeni od bande tolovalcev, ki okužuje že nekaj časa naše mesto. Dan nato je izdala kvestura dekret, s katerim je hotela baie prenehati izdana orožna dovoljenja in s katerim je zapovedala varnostnim organom, naj preiščejo meščane in naj aretirajo vse one, ki jih najdejo z orožjem brez tozadnega dovoljenja. — To — oprostite nam gospoda pri kvesturi — so same pajacade. Kaj hočete? Nihče vam več ne veruje. Preiskovalci bodete meščane in tirali pred vojno sodišče vse one, pri katerih najdete orožje, a ne bodo imeli fašistovske legitimacije. Toda če so fašisti, — in najsi imajo v žepu ročnih bomb, kolikor se jim ljubi, — ne boste jih nadlegovali. Kdo bi ne vedel, da dobivajo fašisti orožja iz Reke in ga imajo toliko, da bi lahko stvorili cel bataljon? Vsi to vemo. In ve tudi policija, ki molči ter dovoljuje to iz znanih nesramnih in brezvestnih vzrokov! Kaj mislite, gospoda pri kvesturi, da bi mogla tista pest zločincev strahovati pol Trsta, kar ga sedaj strahuje, brez vaše zločinske podpore? Par s šibo na zadnjo plat — pa bi končala v dveh, treh dneh žalostna slava tistih junakov-kričavev... Ampak to je vaše delo, to so vaše kreature in vaše kreacije, o gospoda pri kvesturi!

70 novih ladij si bo do konca t. l. zgradila Italija. Ladje bodo obsegale skupno 500.000 ton.

V avstrijski republiki socializirajo prozvajanje zdravil. Urad za ljudsko zdravje je ustanovil obratovalnico za zdravila. Zdravila te obratovalnice se oddajajo ljudem po polovičnih cenah in v enotnih zavrtkih. Za bolniške blagajne morajo oddajati lekarne zdravila po primernih cenah in morejo zaslužiti pri enem zavrtiku le eno krono. Deželskim zdravnikom morajo pustiti pri zavrtiku 50 vin. — Ta socializacija se izvaja v »gospodarsko uničeni« republiki Avstriji, v blagoslovljeni Jugoslaviji nam takih dobrin ni treba!

Francija bo gradila nove podmornike. Francoski zbornik je predložil zakonski predlog, ki predvideva zgradbo šest podmornikov po 1100 ton za leto 1920.

Avijatično društvo ustanovljajo nekateri podjetni židje v Zagrebu. Obetajo si od tega dobiček.

Kultura.

Gostovanje ruske dramske družbe. Ta koči teden posetilo Ljubljano na svoj turneji ruski dramski igralci in prirede tri, oziroma pet dramskih večerov znamenitih pisateljev. Prva predstava se bo vršila dne 1. septembra. Vprizori se »Pygmalion« od B. Shawa. Nadejamo se, da Ljubljana ne bo zaostala za Beogradom, Zagrebom itd. Kdor potrebuje pojasnil, naj se obrne na impresarja S. el Syrrya v hotelu »Slon«, soba št. 64, ki vodi turnejo.

Iz Slovenije.

Hrastnik. Pri nas so priredili v nedeljo popoldne naši steklarji diskuzijo, katere se je udeležilo okolo 150 oseb obolega spola, večinoma steklarjev. Sodrugi Svetek iz Ljubljane le v daljšem govoru potrdil stališče strokovnih organizacij k raznim socialističnim struham. Sodrugi Malovrh. Papež. Kovač in več drugih steklarjev so še izpolnili predavanje, ter dokazali, da so naši steklarji zmogni, da zavzamejo prvo mesto v strokovnih organizacijah. Diskuzija je bila interesantna, pa so jo prekinili zaradi komunističnega shoda, ki se je vršil pozneje v istem lokalni.

Hrastnik. Shod komunistov te imel namen ustanoviti »družnico« steklarjev in kemičnih delavcev. Udeležba na shodu je bila precejšnja, in sicer 15 komunistov - rudarjev, ostali pa so bili naši kemični in steklarski delavci. Referent Makuc je razlagal komunizem, bilo je pa očividno, da ga še sam ne razume, zakaj vsak izmed naših članov, ki so iz radovednosti poslušali, kaj bo ta povedal, bi znal mnogo bolj tolmačiti socializem kakor Makuc. Zani bi bilo hote, da bi šel k organiziranim socialistom v šolo. Ko je bilo treba koncem shoda vpisati člane in voliti odbor, so navzoči lepo odšli domov, razen dveh, ki sta pobiteza Makuca

tolažila z boljšo bodočnostjo. Ker ni bilo na razpolago nobenega komunističnega steklarja in kemičnega delavca, je predsedoval shodu rudar Peklar. — Vodstvo stranke naj posveti razmeram v revirih mnogo pozornosti. O tej stvari še izpogovorimo, ker kakor nam poročajo, bi komunisti radi rudarje zopet izrabili tako zlobno kakor zadnjič. Sodrugi! Bodite previdni in ne cente svojih organizacij v veselje naletim agentom, o katerih ne veste, kdo in zakaj jih podpira!

Iz Koroške. Kako »znajo« meščanske stranke agitirati za koroški plebiscit, ki naj bi izpadel v korist Jugoslavije, tega nam ni treba še enkrat ponavljati. Skrajno nemumno se nam pa zdi, če se nas upa »Slov. Narod« karati, ker kritikujemo postopanje koristolovcev in maziljenih kramarjev v Beogradu, češ, da to škoduje koroškemu plebiscitu. Ali so morda meščanske stranke mnenja, da s svojimi kolobocijami, z napadi na ljudske žepe, s povišanjem železniške vozne, s podraženjem premoza, z odemanjem volilne pravice državljanom v obmejnem ozemlju, s postopanjem vojaških prenapetev proti našim slovenskim sinovom in s podobnimi mahinacijami, pripomorejo plebiscitu? Ravno tako odlašajo v Beogradu z volitvami! Ali mislite morda, da mi tu na Koroškem ne vidimo te nesramne politike, ki jo uganjate reakcijske stranke klerikalcev, radikalcev in liberalcev? Ta politika torej more škodovati glasovanju, nikakor pa ne naša upravičena kritika! Ali so meščanske stranke v vladi že izdale kako naredbo, ki bi bila v korist delavca in kmeta? Ves proletarijat v Jugoslaviji in izven nje se že zgraža nad moretci, ki si danes prilascajo vlado nad ljudstvom! Toda delavno ljudstvo Jugoslavije bo vzelo železno metlo v svoje roke in bo pomodelo z birčiči! In to bo storilo, pa če se še več votira za militarizem! Resnični demokratizem in svoboda za delovno ljudstvo hočemo! Proč s tem meščanskim motovilom v belgrajski vladi! Odloča naj delovno ljudstvo!

Izdajatelj: Ivan Mlinar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

Zobozdravnik
DR. RODOŠCHEGG
zopet ordinira.

Naznanilo.

Naznanilo!
Naznanjam vsem cenjenim trgovcem usnja, sedlarjem in čevljarjem
otvoritev svoje trgovine
z usnjem, podplati, gonilnimi jermeni in vsemi čevljarškimi potrebščinami na debelo.
J. Sandrin, Ljubljana, Mestni trg št. 6.

LANA Tekstilna tovarna
družba z o. z.
Zgoše 27, p. Begunje, Slovenija.
izdeluje nogavice, volnene jopiče, svitre, športne potrebšrine in različne druge pletenine iz bombaža in volne.
Sprejema naročila za jesensko in zimsko sezijo.
»LANA« izdelke ima v izlozbi in naprodaj tvrdka
Gričar & Mejač, Ljubljana, Prešernova ulica.

ZLATOROG MILO
je najboljši in najcenejši. Dobiva se povsod.
Kristalno sodo, sveče in Prva mariborska toaletno milo izdeluje: varna mila, Maribor.
Zaloga in zastopstvo za Kranjsko:
R. BUNC in drug, Ljubljana, Gosposvetska c. 7.

UČITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6
REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENIM ZAVEZOM
TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA.
ZA SHODE IN VESELICE.
LETNE ZAKLJUČKE
NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.
STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

PISALNE stroje
Remington, Imperial, Adler, Contury, z latinico in cirilico, ter vse strojne potrebšrine ima v zalogi
Franc Bar, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje št. 5.
Telefon 423.
Mehanična delavnica za popravila strojev.

Trboveljska premogokopna družba
kupi za takojšnjo dobavo
5 vagonov 20 mm
4 vagone . 25 mm
4 vagone . 30 mm
4 vagone . 40 mm
3 vagone . 50 mm
močne, mehke
deske in plohe
Ponudbe prosimo na naslov:
Trbovelj. premogokopna družba, oddelek za les, Ljubljana, Knafjeva ul. 13. Ozira se tudi na ponudbe za delno dobavo.

Dnevne vesti.
Število volilcev v Ljubljani. Volilni imenik za občinske volitve v Ljubljani izkazuje v celoti 25.419 volilcev, izmed katerih je 10.861 moških, ženskih pa 14.558. Torej približno 4000 volilk več kakor volilcev.
Seminar za kmetijsko-gospodinske učiteljice se odprl na kmetijsko gospodinski šoli v Marjanišču s pričetkom novega šolskega leta t. j. 15. oktobra t. l. V seminar, ki je enoleten, se sprejmejo ljudske šolske učiteljice, ki so kmetijskih staršev, ki delujejo zunaj na deželi in imajo že večletno prakso. Za oskrbo v Marjanišču imajo plačevati za enkrat po 600 K mesečno. Prošnje za sprejem je vlagati zadnji čas do 10. septembra t. l. z navedbo starosti, stanu staršev, dovršenih šol in dosedanjega delovanja. Za potrebne šolske dopuste bo v seminar sprejetim učiteljicam prosilo poverjenstvo za kmetijstvo.
Župnika Berce in ljubljanski škof se vedno preganja. Ni še tako dolgo, ko sta se knezoškof Jeglič in župnik Berce pobotala in g. Berce je dobil župnijo. Sedaj pa je zopet prišel v nemilost pri škofu, zakaj moral je zapustiti župnijo Olševk pri Kranju. To je huda kazen za župnika, zakaj tudi župnik zlasti sedaj ne more živeti brez primernega zaslužka. Župljanji v Olševku so mnenja, da ga je škof odpustil, ker noče agitirati za klerikalno kmetijsko stranko. Škof ve, da bi to škodovalo pri volitvah.
Žigosanje vojnih in predvojnih posojil. V kratkem se začne v smislu določb saintgermanske mirovne pogodbe popisovanje in žigosanje vseh vojnih in predvojnih posojil na našem ozemlju in se bodo vzela posojila iz prometa. Pravilnik za tozadevno postopanje in vse podrobnosti se razglasi v Uradnem listu. Dasi se bodo za sedaj popisovala, žigosala in vzela iz prometa samo

Dnevne vesti.
vsa vojna in predvojna posojila, ki se nahajajo v mejah naše države, ni s tem prejudicirano v nobenem oziru, kako se bo postopalo s tistimi papirji, ki se nahajajo sedaj v inozemstvu in glasom mirovne pogodbe za sedaj ne pridejo v poštev.
Poverjenstvo za socialno skrb objavlja: Osebam, ki potujejo v Beograd! Mnogo se slučaj, da se osebe, ki potujejo v Beograd, zglašajo pri ministrstvu za socialno politiko s prošnjami za hipno ali trajno denarno pomoč. Z ozirom na to, da za posamezne kategorije prosilcev (dobrovoljce, invalide, begunce, brezposelne delavce itd.) že obstoje ustanove pri posameznih pokrajinskih vladah, se občinstvo opozarja, da ministrstvo za socialno politiko v bodoče ne bo nakazovalo nobene denarne pomoči prosilcem, ki bi se tozadevno osebno zglaševali pri njem in bi bilo vsako potovanje v Beograd v ta namen povsem brezuspešno.
Pasja steklina se je pojavila v Mariboru. Odrejen je strog pasji kontumak.
Ministrstvo za socialno politiko je jelo ustanavljati sanatorije za bolne invalide. Dosedaj sta bila ustanovljena dva sanatorija.
Minister za prehrano je v sporazumu z ministrom za notranje stvari zahteval 80.000 dinarjev za prehrano sirot in beguncev, ki so morali zapustiti svoje domove, da se rešilo pred arnavtsko invazijo.
Na zagrebškem vsocihišču se ustanavlja istočna pravoslavna fakulteta.

Splošne vesti.
Arliterski sabor pravoslavne cerkve iz vse države bo sklican v Beograd dne 9. septembra. Dne 12. septembra bo slovesno proglašena srbska patriarhija. Po tem št.